

Η στρατηγική σημασία της θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας στο Νότιο Αιγαίο και ο ρόλος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου



Η θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια δεν είναι απλώς ένας δυναμικός κλάδος της ελληνικής παραγωγής. Για το Νότιο Αιγαίο αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης, απασχόλησης και στήριξης των ακριτικών νησιών.

Από έναν μικρό παραγωγικό κλάδο τη δεκαετία του 1980, η ελληνική ιχθυοκαλλιέργεια έχει εξελιχθεί σε έναν από τους σημαντικότερους

τομείς της πρωτογενούς παραγωγής, με έντονο εξαγωγικό και περιφερειακό χαρακτήρα.

Στο Νότιο Αιγαίο, όμως, η σημασία της είναι ακόμη μεγαλύτερη. Η παραγωγική δραστηριότητα συνδέεται άμεσα με την τοπική οικονομία, τη μόνιμη απασχόληση και τη διατήρηση της οικονομικής ζωής σε μικρά και ακριτικά νησιά.



Η δραστηριότητα δημιουργεί άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας και στηρίζει ένα ολόκληρο οικονομικό οικοσύστημα: μεταφορές, ναυτιλιακές υπηρεσίες, τεχνικά επαγγέλματα, εξοπλισμό, μεταποίηση και εμπορία.

Με άλλα λόγια, η ιχθυοκαλλιέργεια παράγει πολύ περισσότερα από ψάρια. Παράγει οικονομική δραστηριότητα.

Το Νότιο Αιγαίο στο Χάρτη της Ιχθυοκαλλιέργειας

Το Νότιο Αιγαίο αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυρήνες της ελληνικής θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας.

Στην Περιφέρεια λειτουργούν 28 πλωτές μονάδες, καταλαμβάνοντας 865,05 στρέμματα μισθωμένων θαλάσσιων εκτάσεων, με συνολική αδειοδοτημένη παραγωγική δυναμικότητα περίπου 20.000 τόνων ετησίως.

27 από τις 28 μονάδες βρίσκονται στα Δωδεκάνησα

Μία ακόμη μονάδα λειτουργεί στις Κυκλάδες, στη Σέριφο. Η παραγωγή κατανέμεται σε νησιά που βρίσκονται σε διαφορετικά σημεία του Αιγαίου, με την Κάλυμνο να αποτελεί το σημαντικότερο παραγωγικό κέντρο.



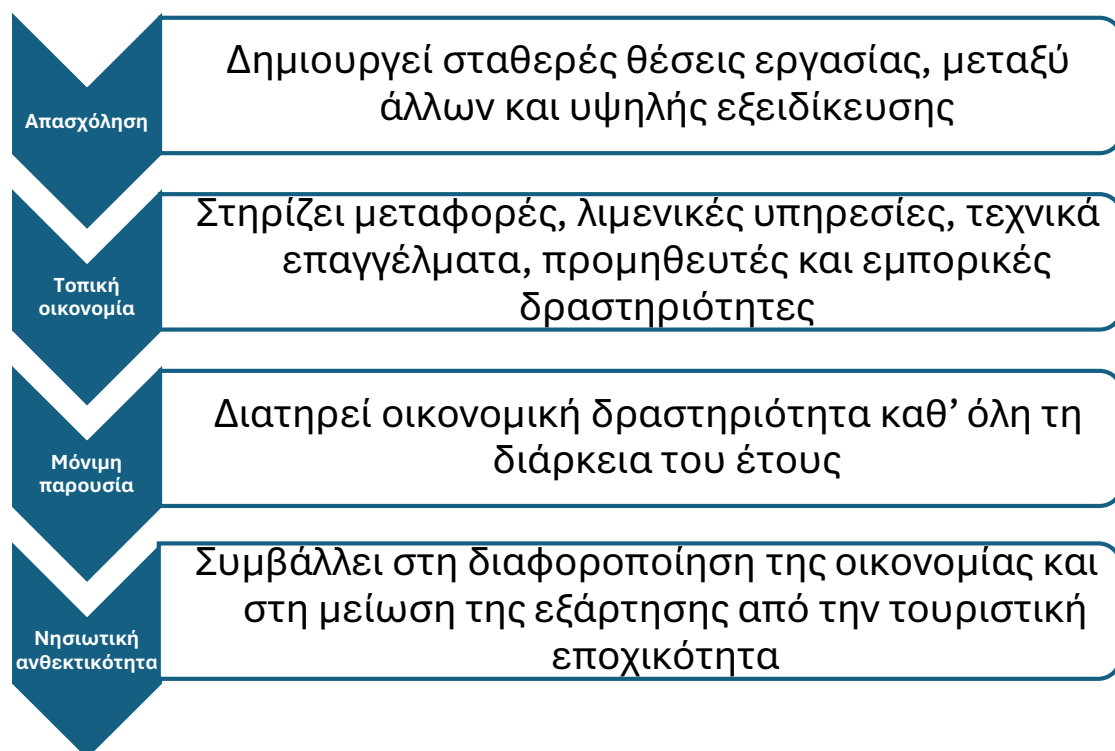
Η Κάλυμνος, η Χάλκη, η Λέρος και η Αστυπάλαια συγκεντρώνουν μαζί πάνω από το 82% της παραγωγής του Νοτίου Αιγαίου.

Περισσότερο από μια επιχειρηματική δραστηριότητα

Η πραγματική σημασία της ιχθυοκαλλιέργειας στο Νότιο Αιγαίο βρίσκεται στο γεγονός ότι μεγάλο μέρος της δραστηριότητας αναπτύσσεται σε ακριτικά και παραμεθόρια νησιά. Κάλυμνος, Λέρος, Αστυπάλαια, Χάλκη, Αγαθονήσι, Ψέριμος και Ρόδος φιλοξενούν παραγωγικές μονάδες που λειτουργούν όλο τον χρόνο. Δεν πρόκειται απλώς για σημεία παραγωγής στον χάρτη. Πρόκειται για νησιωτικές κοινωνίες στις οποίες η σταθερή, δωδεκάμηνη οικονομική δραστηριότητα αποκτά ιδιαίτερη αξία. Σε περιοχές όπου η οικονομία εξαρτάται συχνά έντονα από την

εποχικότητα του τουρισμού, η ιχθυοκαλλιέργεια λειτουργεί ως αντίβαρο και ενισχύει την ανθεκτικότητα των τοπικών οικονομιών.

Τι προσφέρει στα νησιά;



Για αρκετά μικρά νησιά των Δωδεκανήσων, η ιχθυοκαλλιέργεια αποτελεί μία από τις σημαντικότερες παραγωγικές δραστηριότητες μετά τον τουρισμό.

Η ιχθυοκαλλιέργεια λειτουργεί ως αντίβαρο στην εποχικότητα και ενισχύει την ανθεκτικότητα των νησιωτικών οικονομιών.

Ο ρόλος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου

Η ανάπτυξη της ιχθυοκαλλιέργειας απαιτεί ένα σαφές και λειτουργικό διοικητικό πλαίσιο.

Εδώ βρίσκεται ο κρίσιμος ρόλος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου, η οποία αποτελεί βασικό διοικητικό πυλώνα για την εφαρμογή της εθνικής πολιτικής στον νησιωτικό χώρο του Αιγαίου.

Η ανάπτυξη της ιχθυοκαλλιέργειας δεν αφορά μόνο τις επιχειρήσεις. Αφορά τον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται, αδειοδοτείται και προστατεύεται ο δημόσιος θαλάσσιος χώρος.

Στην πράξη, ο ρόλος της αφορά:

Χωροθέτηση και αδειοδότηση	Θαλάσσιος χώρος	Περιβάλλον	Συντονισμός	Χωροταξικός σχεδιασμός
Εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου για την ίδρυση, λειτουργία και επέκταση των μονάδων	Διαχείριση των μισθώσεων θαλάσσιων εκτάσεων και των σχετικών διοικητικών πράξεων	Συμμετοχή στις διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης και παρακολούθηση της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων	Συνεργασία με Υπουργεία, Περιφέρειες, Δήμους, Λιμενικές Αρχές και άλλους συναρμόδιους φορείς	Συμβολή στην εφαρμογή του χωροταξικού σχεδιασμού και στην ανάπτυξη οργανωμένων περιοχών υδατοκαλλιέργειας

Σε ένα τόσο σύνθετο περιβάλλον, η αποτελεσματική διοίκηση είναι απαραίτητη ώστε η ανάπτυξη του κλάδου να γίνεται με νομιμότητα, ασφάλεια δικαίου, περιβαλλοντική προστασία και ισόρροπη χωρική ανάπτυξη.

Το επόμενο βήμα: Οργανωμένη Ανάπτυξη

Το Νότιο Αιγαίο διαθέτει ήδη σημαντική παραγωγική δραστηριότητα, όμως υπάρχει ένα κρίσιμο ζήτημα:

Μέχρι σήμερα δεν έχει θεσμοθετηθεί καμία ΠΟΑΥ στο Νότιο Αιγαίο

Οι Περιοχές Ανάπτυξης Υδατοκαλλιέργειών, γνωστές ως ΠΑΥ, αποτελούν το υφιστάμενο χωροταξικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εξετάζεται η ανάπτυξη του κλάδου.

Στο Νότιο Αιγαίο υπάρχουν περιοχές διαφορετικού βαθμού ανάπτυξης και δυνατοτήτων, όπως:

- Λέρος – Λειψοί
- Κάλυμνος – Εμπορειός
- Κάλυμνος – Ψέριμος
- Κάμειρος Ρόδου – Χάλκη
- Αγαθονήσι

Ωστόσο, η απουσία θεσμοθετημένων Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιέργειών σημαίνει ότι δεν υπάρχει ακόμη ένας ενιαίος φορέας διαχείρισης και ένας ολοκληρωμένος χωρικός σχεδιασμός σε επίπεδο ΠΟΑΥ.

Γιατί έχει σημασία;

Η οργανωμένη χωροθέτηση μπορεί να συμβάλει:

- στην καλύτερη διαχείριση του θαλάσσιου χώρου,
- στον μακροχρόνιο επενδυτικό σχεδιασμό,
- στην καλύτερη συνύπαρξη διαφορετικών χρήσεων της θάλασσας,
- στην προστασία του περιβάλλοντος,
- στη δημιουργία ενός πιο σταθερού πλαισίου για την ανάπτυξη του κλάδου.

Η επιτάχυνση των διαδικασιών χωροθέτησης οργανωμένων υποδοχέων αποτελεί, επομένως, μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις για την επόμενη ημέρα της ιχθυοκαλλιέργειας στο Νότιο Αιγαίο.

Η οργανωμένη χωροθέτηση δεν αφορά μόνο τις επιχειρήσεις. Αφορά τη δυνατότητα να συνυπάρχουν με καλύτερο τρόπο η παραγωγή, το περιβάλλον, ο τουρισμός, η αλιεία, η ναυσιπλοΐα και οι τοπικές κοινωνίες.

Η ιχθυοκαλλιέργεια στο Νότιο Αιγαίο συνδέει την παραγωγή με τη νησιωτικότητα, την οικονομία με την κοινωνική συνοχή και την επιχειρηματικότητα με τη στρατηγική παρουσία στα ακριτικά νησιά.

Με 28 μονάδες, παραγωγική δυναμικότητα περίπου 20.000 τόνων και έντονη συγκέντρωση της δραστηριότητας στα Δωδεκάνησα, ο κλάδος αποτελεί ήδη σημαντικό μέρος της οικονομικής ζωής της περιοχής.

Η εικόνα σε τέσσερις αριθμούς

28 πλωτές μονάδες- **20.000** τόνοι παραγωγική δυναμικότητα- **8** νησιά με παραγωγική δραστηριότητα- **82%+** της παραγωγής συγκεντρωμένο σε τέσσερα νησιά

Το ζητούμενο πλέον δεν είναι μόνο η ανάπτυξη του κλάδου, αλλά η οργανωμένη, βιώσιμη και χωρικά ισορροπημένη ανάπτυξή του.